

Slovenska Gospodinja

Izhaja vsako 1. soboto v mesecu.
Lastnik: Prva jugoslov. tovarna
kavinskih surrogatov v Ljubljani

Leto 1. V Ljubljani, 5. vel. travna 1905.

Št. 8.

Uredništvo »Slovenske Gos-
podinje« je v Ljubljani, Mestni
▲ ▲ ▲ trg šte. 17 ▲ ▲ ▲

Ženska s peresom.

nogo se govori o našem čitanju, kaj in kako naj čitamo; a kako naj pišemo, se vpraša malokdo. Nočem tu govoriti o mladini, ki je dovršila morda le ljudsko ali kako nižjo šolo; tu že ni dosti zahtevati; a mnogo je takih, ki so imeli priliko doseči višjo stopinjo omike, a so glede pismenega izražanja svojih misli še na bore šibkih nogah. Pa tudi z našim ženstvom nismo na boljšem. Krive so dosti nedostatne šole, dosti pa tudi ženske same, ki se dovolj ne pobrigajo, da bi tudi to stran svoje omike izpopolnile in povzdignile.

V tej mali razpravi hočem navesti nekaj točk glede vsebine in zunanje oblike pisanja; ozirati se hočem največ na naše ženstvo, ki je v pisanju neverjetno malo izurjeno. Kako dopisnico, kak listič še napišejo naše ženske; če pa treba slučajno kdaj sestaviti kako prošnjo, pobotnico, ali celo notico za list, tedaj pa morajo vedno pomagati očetje, bratje, soprogi. In to je za naše ženstvo sramotno; sramotno je, da si naša dekleta ne pridobe tekom svojega šolanja tolike izobrazbe v pisanju, da bi se mogle same, brez pomoči izražati jasno in pravilno, sramotno je, da morajo včasih zaradi par stavkov, ki jih imajo napisati, nadlegovati svoje moške sorodnike. Če pojde stvar tako dalje, ne doseže naše ženstvo nikdar enakopravnosti z moškimi.

V kratkem člančiču seveda ni možno povedati, kako treba pisati in kako ne, kajti prvi in glavni pogoj jasnega in pravilnega pismenega izražanja je temeljito znanje slovnice in pa vaja. Ljudje, ki pišejo malo, se izražajo navadno slabo. Najlažje si pridobiš temeljito znanje jezika, če poleg slovnice čitaš z vso pozornostjo mnogo leposlovnih, dobro pisanih knjig ter se pri tem posebno oziraš na slog, na izražanje pisatelja. Sicer pa bodi eno glavnih in kardinalnih pravil našega pisanja: jasnost in točnost izraza. Ne tavajmo sempatja, kajti s tem le kažemo, da stvari ne razumemo. Kratko in jasno povedati svoje misli, to ni lahko, zato treba premisliti — sicer ne ravno devetkrat, kakor pravi pregovor, — a dobro je, da si

stavek v duhu predočimo in ga šele potem zapišemo. Poiščimo tudi pravi izraz, najboljši tak, ki ne rabi razlage, če je mogoče, tako da ima čitatelj ali čitateljica v par krepkih potezah jasen in določen pojem tega, kar hočemo izraziti.

Drugo pravilo nam bodi: ne pišimo ničesar, kar nam ni popolnoma znano. Žalibog se to le prerado zgodi. Dekle sliši tualitam kak izraz, ki se ji zdi lep in fin in pri prvi priliki rada zapiše to besedo v pismo prijateljici, če je slučaj le količkaj podoben onemu, v katerem je slišala besedo. Sicer ne ve prav, kaj se pravi, a zdi se ji tako in s tem je zadovoljna. Nočem s tem reči, da ne sme ženstvo morda rabiti težjih ali znanstvenih izrazov, ne — ampak želel bi le, da bi se takale mlada dama o stvari prepričala in poučila, da bi včasih tudi vzela v roke Pleteršnikov slovar, če kakega izraza dobro ne razume ter bi se natančno poučila, za kaj se gre. Tudi se ne sramujmo vprašati, če ne vemo — porabimo raje vsako priliko, kjer se lahko kaj naučimo.

Tudi o samokritiki bi se dalo dosti govoriti. Ta beseda je večini tuja in vsaka ženska, ki ima opraviti s peresom, ima to, kar je napisala, rada za najboljši. Vse se da popravljati. Pismo, ki ga napišem danes, jutri že lahko popravim, seveda si moram dati tudi trud zato. Če pa na list odgovor odlašam in odlašam in nazadnje spravim v naglici nekaj skupaj, »da ne bo zamere«, potem seveda ni časa popravljati in izboljševati.

Včasih so pisali pisma počasi in preišljeno, danes navadno tega ni, prava pisma piše še malokdo — pošlje se raje razglednica. Samo zaljubljeni si še pisarijo in si bodo menda vedno pisarili po cele pole. In prav zato, ker pišemo danes primeroma manj, so bila pisma naših starih bolj vzorna in preišljena. Primerni izrazi nam radi manjkajo, v naglici in nervoznosti ne gledamo dosti, ali je izraz pravi ali ni, da je le nekaj. »Wo Begriffe fehlen, da stellt ein Wort zur rechten Zeit sich ein« — velja posebno danes. In iz tega sledi dostikrat tisti neprebavljivi, bombastični slog, kjer je cela kopa besed, a nič povedanega.

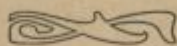
Glede stavkov bi se dalo mnogo govoriti. Nekatere naših mladih žensk pišejo strahovito dolge,

druge pa zopet afektirano kratke stavke. Oboje je napačno. Pisanje ni govor. V govoru je marsikaj dovoljeno, kar v pisanju ni. Stavek bodi primerno dolg, njegova oblika naj bo zvezana z mislijo, ki tiči v njem. Nikdar ne vežimo dveh stavkov, ki imata vsak svojo misel, a tudi ne trgajmo stavka z enotno idejo.

Ločil naše ženstvo navadno sploh ne pozna itd. — ali pa jih napačno rabi. Sicer moški seveda tudi niso dosti boljši, a večja mera pade vendar tu na nežni spol. Naša dekleta in žene so včasih očitne nasprotnice vsake vejice, druge jo zopet stavijo povsod, kjer je ni treba. Podpičja se navadno boji vse kot samega škrate in tudi dvopičje ni priljubljeno. V časti pa je pomišljaj. Tega je seveda kriva vsa moderna struja, ki stavlja vsakokrat pomišljaj, kadar ne ve ničesar več povedati, kali. Sedaj pa misli, čitatelj, prav kaj globokoumnega si izmisli! — Naši stari pisatelji Stritar, Jurčič, Kersnik, Tavčar, Trdina i. dr. ga niso rabili razun za potrebo, — danes pa straši na vseh koncih in krajih.

Dosti je nedostatkov, a vse to bi se dalo odpraviti. Sicer ni kakor ne mislim, da bi vsaka naša izobražena ženska postala pisateljica ali kaj takega, a želeli bi bilo, da se vsaka potruži in izuči lepo ter pravilno izražati se. Tudi zunanja oblika naših misli naj se olepša in popravi, kajti »lepa pisava kaže človeka v lepi obleki« pravi že Slomšek. Kar govorimo, se hitro razprši, kar pišemo, to ostane. Šola naša bi morala skrbeti za to, da se pisanje pri naših dekletih povzdigne na višjo stopinjo, šola bi morala priporočati pisatelje, ki pišejo krepak, lep slog, kjer je vsaka beseda na svojem mestu. A naše mlade dame, ki pridejo večkrat v položaj, da morajo pisati, naj bi ne oddajale tega posla svojim možem in bratom, kar jih gotovo ponižuje. Potrudile naj bi se, da bo njihov stil jasen in točen, da izražajo svoje misli v primerni obliki. Seveda to ne pride navadno tako samo ob sebi. Treba se je potruditi in delati, in delo naj bo tudi naši ženski sveto.

Janko Bratina.

Doma . . .

Ta častitljivi kmetijski dom!
Tam v drevju hišica stoji,
in zeleni tam rožmarin,
in nagelček rdeč dehti.

Za njo se širi polja pas
in travnikov zelenih prt;
na polju zlati žitni klas,
na gričku venec vinskih trt. —

Šibi se od sadú drevo,
smehlja se trte sladki grozd,
čebele si nanašajo
s poljá na dom medú sladkost.

Tu sama pridnost je domá...
Od rane zore do noči
kmet dela z žuljavo rokó
da kruha vsem nam priskrbi...

Sonja Semjonova.

Cesta.

Črtica. Ivan Lah.

Ravna, gladka cesta leži preko daljave, kakor bel pas čez zeleno polje. Daleč od ceste šume sanjajoči gozdi, šumeči lesovi. Po cesti drdra voz, razsušen in oškropljen do vrha z belim cestnim blatom; majhen, suh konj se ziblje pred njim. Na vozu sedi droben možiček, star bi rekel, a njegovo lice je še rdeče, lasje malo sivi, ali pa ima morda tudi že plešo pod klobukom, kdo ve. Njegov obraz je vesel, oči žive in čisto razločno se bere radost in zadovoljnost v gubah na obrazu. Človeku se zazdi, da ne pozna ta obraz jeze, da je zmiraj tako nagnjen na smeh.

To je stric Andrej Kimic, voznik za vso okolico, ali pa samo »stric Kimic« mu pravijo in vsak ve, kdo in kaj je to. Čisto praznično je oblečen, kakor kadar se pelje v mesto. A ne pelje se v mesto, — pelje se na svatbo, bogve, da je res, da se pelje na svatbo. Da bi zapel in zaukal, se mu hoče . . . Počasi je drdral voz in pogosto je pritegnil voznik za vajeti, da bi opomnil konja. No, konj je navajen tega in se ni zmenil za svojega gospodarja . . .

»Zopet bo zaslužek«, si je mislil voznik, »in še par veselih ur povrh! Dobro je biti voznik, vedno piješ zastonj. Kadar pelje Kimic sosede iz mesta, ustavi pred gostilno in vsi plačajo, samo voznik je prost. Navada je to, in zelo dobra za voznika . . .«

Kimic se je ozrl in videl po cesti iti Rušo, kajzarjevo hčer. Prišla je bila sem od gozda in zdaj mora po cesti.

»Hej, Ruša, kam pa?«

»K cerkvi,« je odgovorila Ruša.

»Prisedi, prisedi, na svatbo grem vozit.«

Stric Kimic je ustavil in Ruša je sedla k njemu. Ruša je še mlada, pri osemnajstih letih, lep rdeč obrazek ima, črne lase in oči kot ogenj. Vsi okoli govore, da je lepa, tudi stricu Kimicu ugaja. Prijetno se mu je zdelo, da sedi poleg njega mlado dekle, polno življenja, zazdelo se mu je, kakor da je fant. Zakaj pa ne?! Danes je kot mladenič: visoke golenice, lepe črne hlače, telovnik s svetlimi gumbi, rdeča ruta za vratom, vraga, nikogar bi se ne ustrašil. Zaplesal bi gorši, kot novi, mladi ljudje, ki niti ne znajo ne tako, kot je bilo nekdaj po starem. »Vidiš, to sva par, Ruša,« je dejal stric Kimic veselo, »tako se pripeljeva tja, da se bodo vsi začudili . . .«

Ruša je prikimala in jedva je bilo videti nasmeh na njenem licu . . . Mokre so bile še njene oči in so se svetile tem lepše. Jokala je bila po poti skozi gozd in ko je prišla na cesto, si je morala obrisati solze ter skriti žalost, kajti nekdaj je hodil k nji vasovat, ljubil jo je, a danes je ženin druge in ona si ne more kaj,

da bi ne šla pogledat poroke, pa naj ljudje govore, kar hočejo.

Stric Kimic se je ozrl na Rušo in se nasmehnil.

»Vidiš, tako je, Ruša, komaj da je steklo. Ko bi ne bilo steklo, bi jaz danes ne vozil na svatbi in nič bi ne zaslužil in ne imel bi zopet vesele ure. Tako bomo pa zopet spili nekaj litrov, kaj dobrega bomo pokusili, pa še zaplesali bomo, če se nam bo hotelo. Skoraj bi se bilo razdrlo. Za tistega junca se je šlo. Stari je trd, kot kremen, ni dal k sebi, nazadnje so ga pa vendar pregovorili — in potem je steklo. Nekateri ljudje so čudni: za par grošev se vlečejo. Prav res so čudni. Dijó, skoči, skoči«... je prigovarjal voznik konju...

Ruša ni poslušala voznika. Zagledala se je po ravni cesti in težko ji je bilo pri srcu. Spomnila se je, kako je stala takrat v cerkvi, ko so ga oklicali in kako jo je zbolelo, ko je slišala njegovo ime z imenom druge. Ozrle so se vanjo vse, ki so stale okoli in njo so same posebi zalile solze in sram je je bilo, obrisati jih. »Jokala je«, bi govorila vsa okolica in vse bi se jej smejalo... Zazdelo se jej je, da se vrti vsa cerkev okoli nje, da vsi gledajo vanjo, da gredo k nji in ji šikajo s prsti; — onemogla je pokleknila — ter si obrisala solze — in potem je bežala domov po potih, da je niso srečali ljudje, da bi kazali za njo. In doma je plakala ponoči in podnevi, presedala je ob ograji, kjer je včasih slonel in govoril ž njo in potem je odhajal po stezi tako vesel z njenim šopkom na klobuku in ko je zavil za vas, se je vselej še enkrat ozrl... Rušo so zalile solze, ko se je spomnila tega in se je obrnila v stran, da bi tega ne videl stric Kimic.

»No, žalostna si, Ruša,« je dejal stric Kimic, »vidiš, vsi ne moremo imeti vsega zadosti. Kaj boš, — dijó« in Kimic je švrknil z bičem po zraku. — »Tudi jaz nisem bogat, niti oženil se nisem.«

»Ali človeku je včasih tako težko, da bi se zjokal...« je odgovorila Ruša in si potegnila z roko preko oči.

»Seveda pridejo taki časi, pa ne takrat, ko se človek pelje na svatbo. Mene že dolgo ni, da bi rekel, zmagalo, a ko mi je Luca poginila in je prišel konjedec pred hišo in jo je potegnil na verigi iz hleva, vidiš, takrat pa nisem mogel, da bi se bil zdržal. Prav res so me oblile solze; rad sem imel živalico, človek se privadi nanjo, kot na človeka. Pa seveda, ženske imate bolj mehko srce in jok vam je na koncu nosu. Jaz sem bil šel takrat malo na pijačo, ker mi je bilo hudo, na, in še tisti večer smo naredili za tole« — Kimic je pokazal z bičem na konja — »in ni mi žal, dobro kupčijo sem napravil, pridna žival je. Tako se, vidiš, vse prenaredi in izpremeni, pa je zopet prav,« je tolažil Kimic Rušo. Ruša pa komaj da ga je poslušala, kar jej je pripovedoval Kimic o konjih. Solze so ji silile v oči in ni se jih mogla ubraniti.

»Glej no, Ruša, pa si drugače vedno vesela in se smeješ, danes si pa tako črna, da boš spravila še mene ob dobro voljo. Kaj te niso hoteli pustiti k cerkvi, kali?«

»Ah,« vzdihne Ruša, »vi, stric Kimic, ne veste, kako je to.«

»E, kaj bi ne vedel, saj sem star. Seveda tvoj stari je strog, poznam ga. Muha mu pade v glavo, pa je, kot bi pribil.«

»Vedno so rekli, da ne smem ž njim govoriti«, je dejala Ruša in se spustila v cel jok.

Stric Kimic pa je bil v zadregi in ni vedel, kaj in kako bi.

»No já, vidiš,« je začel po malem prestanku, — »brani ž njim govoriti, kaka neumnost je to! Vedno so govorili dekleta in fantje med seboj. Čakaj, jaz mu povem, kadar ga dobim v roke. Pa ne jokaj no, saj se pelješ k cerkvi, e, no.« Stric Kimic je mehkega srca in mu je težko, ko kdo joka poleg njega, kar nehote mu pride do joku. Toda Ruša je jokala dalje in se brisala z lepim belim robcem, ki je bil že ves premočen od solz.

»Jaz le ne vem,« je začel zopet Kimic, »zakaj bi jokala, ko ti ni nihče nič storil. Peljem te in za plačilo mi jokaš.« Kimic je zopet pognal konja, da bi bili prej pri cerkvi.

»Kako bi ne jokala,« je ihtela Ruša. »Ko sem tako nesrečna. Tako sem ga imela rada in zdaj je vzel drugo.« In zajokala je iznova.

»Kdo?« se je začudil Kimic, ki ga je ta jok presunil prav do solz...

Ruša ni mogla odgovoriti. Kimic je pomislil in se je domislil, da je nekdaž čul nekaj o tem. »E, no, kaj takega se vsaki dan zgodi,« je rekel in zapodil konja v dir.

Ruša je jokala in Kimicu je prihajalo nekako gorko okoli srca, zato si je dal mnogo opraviti s konjem in je gredoč mrmral:

»Kaj misliš, da si sama? Prenese se in potrpi, pa je...«

Za gričem se je odkrila vas. Zaslišalo se je ukanje in harmonika.

»Ustavite«, prosi Ruša.

»Res, taka ne moreš v vas... Pa kaj bi hodila, ko je vseeno, kar je, je...«

Ruša je zlezla z voza in odšla po poti nazaj proti polju, kajti boleli so jo veseli glasovi, ukanje in harmonika in ni tam človeka, ki bi jo razumel, ki bi čutil ž njo in jo potolažil z lepo besedo...

Stric Kimic je pognal proti vasi.

»Samo, da mi ne joka,« si je mislil, »človeku se smili, pa kaj, če jo tolažiš, joka še bolj, ker se smili sama sebi, pomagati pa ji ne moreš... Se bo že potolažila, kaj bi? Vsak si stori, kot mu kaže.«

Tako se je peljal stric Kimic v vas, kjer bo vozil svate in vozniki ter fantje so ga že od daleč pozdrav-

ljali. Kimic je udaril po konju in jim kričal v pozdrav ter si misli:

»Tako, tako, pa kaj bi jokal in zdihoval...«

No, in kdo se je spomnil potem Ruše, ki je hodila tam kje po polju, da bi ljudje ne gledali njenega joku; in če morda sloni doma ob ograji, kjer je včasih govoril ž njo, ali pa če se je skrila bogve kam, ker nima nikogar, da bi mu potožila, kaj ji teži srce... Kdo se je spomni? Niti stric Kimic, ki poje in pije na svatbi ter pleše z dekleti in se z vozniki pogovarja o konjih, niti kdo drug...

Kdo se zmeni na dolgi, gladki cesti, polni radosti in veselja, za samotne, tihe steze na polju blizu sanjajočih gozdov, šumečih lesov, kjer hodijo ljudje z boleščjo v srcu, z žalostjo v duši, s solzami v očeh? —

Večer . . .

Večer na vrtu . . . Topel dih
priveje od planin . . .

»Oj daj, o daj mi, ljubica,
zeleni rožmarin!

»Oj daj, o daj mi prstan zlat,
prihajam po slovó! . . .
In jutri grem na božjo pot
na Žalostno goró! —

»Mariji dal bom prstan zlat
in svečic dvoje v dar,
skesan poljubljal bom odslej
le Jezusov oltar! . . .

»Dobim tam zlato štolo v dár
in molil bom brevír . . .
Oj z Bogom, dekle žalostno,
in s tabo sreča . . . mir!«

Sonja Semjonova.

Naše vinogradništvo.

Dragi bralec, ko čitaš ta naslov, meniš gotovo, da ti nudim tu kako navodilo, kako pospeševati naše vinogradništvo ali kratek pouk, kako obdelovati naše gorice, da bi čim več obrodile. A motiš se, niti eno, niti drugo me ne zanima, niti ne spada v mojo stroko. Osvehliti hočem čisto drugo stran našega vinogradništva, ter ne predlagam njega razširitev, temuč omejitev.

Pred kakimi dvajsetimi leti so bili naši kraji vinorodni in kot taki čislani. Z vsakega brežička so te pozdravljale trte, polne sočnatega, sladkega sadu. To je bilo vriščanja in petja ob času trgatve. Vsa dežela je bila takorekoč omamljena radosti in veselja, a kmalu ne samo radosti, nego tudi od kipečega mošta, ki je vrel s tako silo v objemajoči ga posodi, da bi bil razpočil doge na njej, ako jih ne bi držale krepke, železne okove. Tudi najrevnejši hramček se ti je dozdeval zlata jama, ki izvira iz nje bogastvo in zadovoljstvo. Tako bi bil vsaj vsakdo mislil prvi hip. Kaj pa v istini? Je-li vladalo res tako blagostanje, kakor bi ga bil pričakoval človek od teh rodovitnih goric? Ne, vse to bogastvo je bilo samo laži-bogastvo, ki se je za njim skrivala beda. Kmet je obračal svojo pozornost samo na vinograd. Spomladi, ko je začelo solnce ogrevati našo zemljo, je vse pohitelo le v vinograd. Tam so z velikim hrupom in truščem obrezovali, privezovali in kopali. Za njive ni dostajalo dosti časa. V naglici se je zemlja samo nekoliko razpraskala in vrglo se je seme vanjo. Za drugo naj pa ljubi Bog skrbi. Da le gorice obrode, za drugo se takrat ni nihče posebno pobrigal. Ni tedaj čuda, da je bilo treba skoraj vsako leto kupovati kruha. Če ni bilo denarja doma, si ga je mož izposodil, bo pa z vinom vrnil!

Jeseni je moral romati res dober del kipečega pridelka za okalitev dolga. Ostanek je spila družina pri veselem omizju doma. Ker pa ni moči piti brez jela, se je vmes tudi pridno klalo; prašiči, kuretina, vse je romalo na mizo. Za prodajo ni ostalo nič. Denarja tedaj spet ni bilo pri hiši. Treba je bilo zopet najeti. Letos seveda več, ko lani. Saj se že jeseni poravnava. Tako je šlo to leto za letom naprej, dokler ni narastel dolg v taki meri, da je bilo treba poseči tudi po zemlji. Marsikatero lepo posestvo je šlo na ta način na kant.

Prišla so leta, ko so jeli vinogradi hirati. Peronospera se je bila naselila ter v nepopisno kratkem času uničila vse do zadnje trte. S strahom so gledali kmetje v bodočnost. Čutili so se popolnoma uničene. A kaj se je zgodilo? Ravno nasprotno, kot so bili pričakovali. Ker ni bilo več treba vinogradov obdelovati, obračali so vso svojo pozornost na njive, ki so jim zdaj, ker so bile boljše obdelane, več obrodile. Razvil se je v teku enega desetletja trden, trezen kmečki stan.

A zdaj preti dolenjskemu kmetijstvu zopet nova nevarnost. Amerikanska trta si je pridobila teren. Z novo vnemo so začeli kmetje rigolati, zasajati, cepiti. A pretenciozna amerikanska trta se noče zadovoljiti s peščeniimi, malovrednimi rebri, kjer je stalo nekdanje staro, domače trsje. Najboljšo zemljo si izbira, najlepše gorice zasede ter odtegne poljedelstvu marsikateri kosček rodovitne zemlje. Kamor se ogledaš, tam ti štrli nelepó kolje nasproti ter spači lepo božjo naravo. A kmet žrtvuje leto za letom svoj denar in svoje moči nenasitnemu vinogradu. A uspeh? Ako je letina dobra,

pridela si primerno množino kislega vina, kojega nihče uživati ne more, ki ni naše zemlje sin. Vpričo velike množine pridelanega vina — ki še tudi v ugodnem slučaju ne more meriti s pridelkom drugih pokrajin, nedostaja seveda kupcev. Ker ga pa treba le v denar spraviti, otvori se gostilna (takozvani »Buschenschank«), v katero pa nihče drugi ne zahaja, kot domači fantje. Lahko vidiš v prvi spomladi kar v celi vrsti pri vsaki hiši kazalo moliti, ki vabi na »en glažek al' pa dva.« Da se pospešuje s tem samo pijančevanje, je samo ob sebi umevno. Denarja pa ni prišlo v deželo nič. Romal je le v domači vasi iz žepa v žep. In tako postopanje naj povzdiga deželo? To je naravnost nesmisel. Pač pa tira nezmerno pijančevanje ljudstvo v nemoralno in pogubo. Pred seboj vidimo urnih korakov bližajoči se gmotni in duševni propad ljudstva.

Naj bi se vendar ljudstvo v tem poučevalo: naše vino ni za izvažanje, ker je preslabo. Za domačo rabo naj si ga pridela kmet, a več ne. V svojem vrtu naj goji nekaj trt za zobanje. Vso drugo zemljo pa naj uporabi za umno gospodarstvo, za poljedelstvo in živinorejo. To mu bo dalo boljši in sigurnejši dobiček, kakor najlepši vinograd. Če bi se razpisale nagrade za izredne dobre pridelke njive in hleva, namesto da se dopuščajo olajšave vinorejcem, bi tudi kmet začel uvidevati, kje mu je iskati sreče in napredka.

Elvira Dolinar.

Red in čistost.

Rva in glavna skrb dobre gospodinje je, da ima v hiši red! Red glede prostora in red glede časa. Snaga je pol blaga, red pa je pol dela. Da pa more biti red v hiši, mora imeti vsaka stvar samo en določen prostor, kjer se hrani. Na primer: nož, žlice, vilice morajo imeti svoj predal ali svojo košarico; škarje, priprava za šivanje zopet svoj prostor. Ako je obleka na stolu, namesto v omari, glavnik na oknu, namesto na svojem mestu, ako leže čevlji blatni v kakem kotu, ako se je slika na steni nagnila na stran in jo je prepregla pajčevina, ako so tla umazana, dela to vse jako slab vtis na vsakogar, ki pride v hišo. Ako pustiš le nekaj časa stvari v svojem domu iznemar, nastane pravi metež, zdi se kakor da premetavajo neke tajne roke predmete s prostora na prostor, nobena stvarica noče biti na svojem mestu. Pa to ni samo tukaj ali tam; ako dopustiš, da se nastane danes nered pri eni stvari, jutri se prikaže že pri drugem, tretjem predmetu. In tako gre stvar naprej. Stoli stoje kje na sredi sobe, klobuk najdeš nakrat na postelji

ali celo pod posteljo namesto da bi visel na obešalniku, dežnik leži pod kako omaro. In začne se iskanje in čakanje, ki jemlje gospodinji in vsej družini mnogo dragocenega časa in vzbuja nevoljo, jezo, prepir. Pa ne le izgubo časa, nego tudi nepovračljivo škodo ima človek včasih zaradi svoje nerednosti. Ključ se je nekam založil, kaj storiti? Poslati treba po ključarja, ali odbiti ključavnico; potem pa še nisi varna, ali ni morebiti tat našel ključa, ki ti lahko naredi veliko škodo.

Zato pa ni dovolj, da ima človek vsega dosti, prava vrednost stvari obstoja v tem, da jo ima o pravem času in na pravem mestu.

Kjer ni reda, tam tudi ni pravega doma. Ako stopimo v bogato hišo ali v siromašno kočico, bomo opazili kaj kmalu, ali vlada tu ženska in kakšna ženska je to; in že po njenem stanovanju, po njeni kuhinji si lahko ustvarimo njeno pravo sliko, četudi je nismo videli nikdar poprej. Zmotili se bomo redkokdaj.

Tudi v gospodarskem oziru je red za človeka velike vrednosti. Sicer je res, da red človeku ne more dati reči, ki jih nima, pač pa pomnožuje vrednost vsake poedine stvari in jo vzdržuje. — A tudi v drugem oziru deluje red blagodejno na vso hišo. Kdor je vaje paziti, da je vsaka stvar na svojem mestu, tako v sobi, kakor tudi v kuhinji, v kleti in pod streho, v omarah in v posteljah, ta tudi drugje ne bo mogel prenašati nereda in netočnosti. Skrbel bo, da se začne in dovrši vsak posel o pravem času in pravilno. In ne samo danes ali jutri, eno ali dve leti se je treba boriti proti domačim sovražnikom, kakoršna sta nered in nesnaga, nego vsaki dan od jutra do večera...

Tam na zavese pri oknu lega prah in grize niti, pretrgal se je prt, dim je okadil pozlačene okvirje slik in zrcala, rja se prijema kuhinjske posode, iz stene moli žebelj, prideš mimo in si raztrgaš obleko, stolu se je odlomila ena noga, pri srajci manjka gumba, nogavica ima majhno luknjico, počil je lonec... vse to so malenkosti, in človeku se zdi na prvi hip, da ni vredno omenjati jih. Kaj zato, če leži na omari prah, če je počil lonec? Toda razpoklina sega dalje in danes ali jutri treba kupiti nov lonec, namesto da je dala gospodinja zvezati starega, treba kupiti nove nogavice, ker ni starih takoj zašila. In kakor pri dveh, treh stvarih, tako je tudi pri vseh drugih. Ako se gospodinja vedno bori proti domačim sovražnikom, lahko prihrani marsikaj. Njena skrb je, da se ne pokvari meso, mast, pijača, da je perilo lepo belo in zakrpano, da je svetilka čista, da so tla pomita i. t. d.

Pa niti to ne zadostuje dobri gospodinji; kot skrbna mati bo navajala tudi svoje otroke že prav od malega na red in snago in bo pazila, da si pospravljajo otroci sami svojo obleko, obuvalo in svoje igrače ter da devljejo vsako stvarico takoj na svoje določeno mesto. A ko pride čas za šolo, bo skrbela, da izvrši otrok v določenem času svoje naloge in mu bo odločala po svoji previdnosti čas za igro in zabavo. In

Najboljša je Zvezdna in Cirilova cikorija!

celo mož, ki živi v taki hiši, se ne more odtegniti blagodejnemu vplivu svoje žene ter vé ceniti važnost reda v hiši in obitelji.

Poleg reda mora vladati v hiši tudi čistost, snaga. Prav dobro pravi hrvatski narodni pregovor, da nosi žena moža na svojem obrazu, a mož ženo na svoji srajci. In v resnici, kako slabo spričevalo si daje žena, ako dopušča, da hodijo mož in otroci v zaprašenih, zamazanih in raztrganih oblekah. Lepo, fino oblečen ne more biti vsakdo, pač pa ima lahko vsak čisto in čedno zakrpano obleko. Čistota nepopisno dobro dé človeku. Zdi se, da solnce bolj prijazno sije, da je soba večja, miza prijaznejša in da so ljudje vse zadovoljnejši tam, kjer je doma snaga. In nasprotno. Kako neprijetno je človeku na umazanem prostoru in koliko škode provzroči nečistost! Vzemi katerokoli blago, pa ga deni na nečist kraj, kmalu ga bo konec. Še železo ni tako trdo, da bi se ga ne lotila rja, ako ostane na mokrem, nesnažnem prostoru. V nečisti posodi se ti pokvari vsaka jed. Le pusti perilo dolgo časa umazano, pa se bo mnogo prej strgalo kot sicer. Le zanemarjaj klet, miši in podgane si bodo prisvojile krompir in repo. Imej živino v nesnažnem hlevu, pa se je bodo lotile različne bolezni. Le zanemarjaj vrt, in kmalu bo plevel zadušil zelenjavo. In ne le to! V prvi vrsti pa kvari nečistost tudi zdravje. Marsikatera mati niti ne slutí, koliko škoduje otrokovemu telesu s tem, da ga pušča umazanega, neumitega, mokrega! Največ bolezni na koži, v črevesih, na prsih, v grlu, na kosteh izvira pri otrocih le iz nesnage. Človek bi lahko rekel, da bi ostala polovica več otrok živih in zdravih, ki bi jih njih matere imele vedno snažne. A ne glede na zdravje, so umazani otroci s svečo pod nosom silno ostudni in se gabijo vsakomur. Pa tudi odraslemu človeku je snaga pol zdravja; in zato mora dobra gospodinja vedno skrbeti, da je sama umita in čedno napravljena ter da so vsi člani njene družine snažni.

Seveda jemlje pospravljanje in čenje precej časa; toda če storiš vsako stvar o pravem času, če ne odlagaš od danes na jutri, nego pospraviš in pripraviš že vse zvečer za zjutraj, če se hitro obračaš pri delu, če si znaš svoje posle prav urediti, narediš v kratkem času prav mnogo. Ni pa dovolj, da samo pospravljaš in pomivaš, nego moraš tudi paziti, da si ne navlečeš in ne pomažeš sproti vsega ter da devlješ stvari, ki si jih rabila takoj — oziroma kakor hitro mogoče — zopet na določeni prostor. Le tako je možno ohraniti v hiši trajen red, ki je eden prvih pogojev dobre gospodinje.

Ivanka Smrekarjeva.

Iz ženskega sveta.

Ljubljanske Slovenke za Prešernov spomenik.

16. julija t. l. so priredile ljubljanske Slovenke veliko ljudsko veselico na korist fondu za Prešernov spomenik. Veselica je bila v ogromnem slogu ter se je z mnogovrstnimi paviljoni, lopami, zabavišči i. dr. raztezala nele preko vse »Zvezde«, nego tudi preko polovice Kongresnega trga. Preko 14.000 oseb se je udeležilo te sijajne veselice, ki je nesla nad 26.000 K kosmatega in 13.181 K čistega dohodka. Ta ogromni dohodek za Prešernov spomenik so dosegle dame v času od 3. popoldne do 4. zjutraj! Vsakdo mora priznavati, da je to prekrasen uspeh. Toda doseči ga je bilo možno le z največjo požrtvovalnostjo in neumorno delavnostjo. Tedne in tedne pred veselico so hodile ljubljanske Slovenke, gospe in gospodične, od hiše do hiše, od trgovine do trgovine, proseč za prispevke v denarju ali in natura. Vse jim je prav prišlo, zakaj vse so znale izpremeniti v denar. Že pripravljanje velike množine jestvin, peciva in pijač je dalo ljubljankam sila naporenega dela. Še večje delo pa je čakalo Slovenke na dan veselice. Če pomislimo, da so morale od 3. popoldne do 4. zjutraj (nekatero celo do 6. zjutraj) neprestano in brez odmora streči 14.000 gostom, točiti vino, pivo, kavo, likerje i. dr., rezati kruh, oddajati mesene jedi, pecivo, sadje, sladkarije, šopke, smotke, razglednice, spominske kolajne i. dr. ter pri tem nervoznem delu skoraj neprenehoma stati, če dalje pomislimo, da so morale ostati pri vsem tem mučnem poslu vedno uslužne, ljubeznive in vesele, požreti tudi marsikatero osornost ali netaktnost, potem moramo reči, da so ljubljanske Slovenke pokazale vsem Slovenkam, da znajo svoj narod ne le ljubiti, nego zanj tudi delati. Dà, delale so, kakor bi ne hotele delati deklet, in delale so rade, ker so delale v čast narodu in neumrljivemu pesniku Prešernu! Ljubljanke so dokazale, da je vzlic vsemu v njih več zavednosti in narodne požrtvovalnosti, kakor marsikje, kjer se Slovenkam prav krivično zabavlja. Beležeči z veseljem veliki uspeh ljubljanskih slovenskih žen in deklet, pa se spominjamo nekaterih mestec in trgov, kjer tudi živé Slovenke, ki pa nimajo za narodnost in za narodne potrebe nikakega smisla. Te Slovenke so za slovenstvo mrtve. Domišljave in ošabne so, a obenem puhle in prazne. Zanimajo jih le toalete, želodec in — avanzmá soprogov, za vse drugo pa se ne brigajo. Take nadute in plitke glavice znajo le opravljati svojega bližnjika, za domovino pa nimajo niti toliko vrednosti, kakor najrevnejša delavka! Ljubljanske Slovenke, med njimi mnogo uradniških gospej in gospic pa so si osvetlile obraz pred vso Slovenijo, zato jim kličemo: Slava Vam! Živele!

Prva slovenska organistinja. Gdč. Ana Ronerjeva iz Ljubljane je napravila sredi julija t. l. z jako

dobrim uspehom izpit na ljubljanski orglarski šoli Cecilijanskega društva pri g. prof. Ant. Foersterju. Gospodična Ronerjeva je torej prva izprašana organistinja na Kranjskem.

Gospodinjska šola v Ljubljani je končala 15. julija svoj tečaj, ki je bil vedno prav dobro posečan. Dekleta so se učila prav z dobrim uspehom zvečer kuhati in šivati, kar je gotovo za vsako žensko potrebno. Gospodinja, mati iz priprostejših slojev mora znati obračati kuhalnico in šivanko, sicer se jej godi slabo. Zato naj bi dekleta poslej še v večjem številu obiskovala Gospodinjsko šolo, kjer se nauče zastonj (saj za one krajcarje, ki jih plačujejo na dan si, skuhaajo prav tečno večerjo) toliko potrebnega in koristnega. Poleg praktičnega večernega tečaja za kuhanje in vsakodnevnega kratkega pouka v šivanju, so se vršila v društvenih prostorih »Gospodinjske šole« tudi podučna predavanja za učenke, in sicer so predavale opetovano gospe: Julija Moosova, Cecilija prof. Korunova in Minka Govékarjeva. V jeseni namerava otvoriti odbor »Gospodinjske šole« tudi popoldanski ali večerni tečaj za šivanje, ako se oglasi zadostno število učenk. Pismene oglase sprejema in pojasnila daje društvena predsednica, ga. dr. Kokaljeva, odvetnikova soproga v Ljubljani.

Promocija. Na graškem vseučilišču je bila promovirana 25. julija t. l. Štajerka, gđč. Marija Schuhmeister za doktorico vsega zdravilstva.

Zasluzne švedske žene. Velika, tudi marsikateri Slovenki znana švedska pisateljica Selma Lagerlöfova, je dobila nedavno od akademije Gustava III. veliko zlato medaljo v priznanje njenih nevenljivih zaslug za švedsko slovstvo. Tako medaljo sta dobili že davno pred Lagerlöfovo, avtorico romanov »Gösta Berling« in »Nevidne vezi«, drugi dve duhoviti pisateljici in ženski prvoboriteljici, ki sta izdatno vplivali na kulturni razvoj svoje domovine. To sta bili Friderika Brenner (1801 do 1865) in Emilija Ilygare-Carlén (1807—92.). Malo zlato medaljo pa so dobile pesnikinja Julija Nyberg (1785—1854) znana pod pseudonimom Euphosyne, potem pesnikinji Catharina Christina Cramer ter Ulrika Karolina Widström i. dr.

Ženske-duhovnice. V Ameriki, v New-Jersey-u je praznovala nedavno Ant. L. Brown-Blackwell, ki je bila nastavljena l. 1847 kot prva ženska pridigarica, svoj osemdesetletni rojstni dan. Ko je Ant. L. Brown Blackwell izjavila kot mlada študentinja, da hoče študirati teologijo, je bilo vse iznenadeno in ogorčeno. Toda braniti jej ni mogel nihče, ker je bilo že takrat v Ameriki dovoljeno študirati ženskam prav to, kakor moškim. Ko je dovršila Brown-Blackwell svoje študije, je vzbudila takoj s svojimi pridigami najsplošnejše zanimanje ter so jej ponudili v New-Yorku pridigarsko službo s prosto hrano in stanovanjem ter letnimi 1000 dolarji. Toda sprejela je rajše župnijo v majhnem mestecu. Moški so jej bili povsod hudi nasprotniki. Ko je

hotela nekoč na nekem zborovanju govoriti, so delali duhovniki pravo obstrukcijo, tako da ni mogla priti do besede. Takrat je bila še vsaka ženska duhovnica ter vsaka cerkev, ki jemlje v svojo službo ženske — brezverska. Danes pa je v Ameriki in na Angleškem že mnogo jako uglednih duhovnic.

Kot prva asistentka na anatomschem zavodu v Bernu je bila imenovana Rusinja dr. Zofija Gekov.

Doma.

Toplina v sobah bolnikov, ki imajo vročnico, se zmanjša takole: Postavi pod postelj skledo ledu, samo pazi, da ne bo stekla voda po sobi, ko se začne led tajati. Ali pa obesi v sobi mokro platneno rjuho, in kakor hitro se posuši, jo zopet zmochi. To delaj tudi ponoči, saj prav noči so navadno bolnikom še bolj neznosne in dolge kakor dnevi.

Sladkor redilno sredstvo. Pariški zdravnik, dr. Toulouse je poročal nedavno o uspehih, ki jih je dosegel pri svojih bolnikih s tem, da jim je dajal jako velike množine sladkorja. Poskušal je dietno vrednost sladkorja pri raznih boleznih, kjer treba predvsem odstraniti suhost in slabotnost telesa. Vsakdanja količina použitega sladkorja je znašala 50—300 gramov. Uspehi so bili tako dobri, da se je povečala teža telesa v par mesecih do 13 kilogramov. Poleg mleka (3 litre na dan) je imelo uživanje sladkorja največje uspehe. Kakega motenja prebave pri tem ni bilo opaziti. Pri navadni, mesni hrani je uživati sladkor koncem vsakega obeda kot sirup.

Korist medu. Med prehaja kakor voda skoraj neposredno v kri, ogreva telo ter zato izdatno izboljšuje soke v človeškem telesu in je sploh jako redilno sredstvo. Pristni čisti čebelni med v zvezi s surovim maslom ali mlekom jako pospešuje in vzdržuje zdravje. Otroci, ki uživajo mnogo medu, surovega masla in mleka, se obvarujejo mnogih bolezni. Več ljudi trdi, da je med bolj redilen nego meso. Posebno dobro zdravilo je med proti kašlju in vsem vratnim boleznim. Seveda ne sme uživati bolnik samega, ker to preveč draži vnete dele vratu, marveč mu ga je dati na kruhu, na mleku, vodi ali čaju. Med je tudi izborno sredstvo proti nervoznosti. Ljudje, ki ne morejo spati, naj ga vzamejo po 1—3 žlice, preden ležejo spat. Če hočeš imeti čisto in zdravo grlo, deni v kozarec jagodovega čaja žličico medu in prav toliko vinskega kisa ter grgraj s to tekočino. Skratka: v nobeni družini bi ne smel manjkati med. Noben lekarnar ne more toliko zdravnih snovi zmešati iz tisočeri izborskih cvetov, kakor napravi to bučela. Kakor pa je zdrav pristen bučelni med, tako škodljiv postane lahko ponarejen, takoimenovani umetni med. Zato je najbolj varno kupovati med v satovju. Ako pa kupiš že tekoči med, pomni, da je le tedaj naraven, ako se vlega pri vlišanju kakor trakovi v skledo. Med hranj v dobro zaprtih kozarcih na hladnem, a ne premrzlem — ter suhem prostoru.

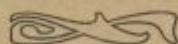
Kruhovka prekaša glede redilnih snovi vsako govejo juho in privoščji si jo lahko tudi vsak siromašen človek, ker je jako po ceni. Kruhovko napravi takole: Posuši kosce rženega kruha do trdega ter jih stolči v možnarju v moko. Nato pristavi mleka k ognju in ko zavre, raztepi dve do tri žlice te krušne moke v vrelem mleku, pusti, naj vre par minut in juha je gotova. Namesto mleka, vzameš tudi lahko govejo juho ali celo vodo, toda oboje ni tako tečno kot mleko. Ako skuhaš kruhovko na vodi, jo osoli in zabeli z maslom. Na mleku kuhana kruhovka je zlasti za slabotne otroke zdrava in prikladna

Najboljša je žvezdna in Cirilova cikorija!

ker je prav lahko prebavljiva in nič ne napenja. Kdor ima malo krvi, naj uživa to juho in kmalu se mu bo okrepila in pomnožila kri. Tudi oslabelem starim ljudem, ki nimajo več zob, je kruhovko zelo priporočati.

Hladilne pijače. I. Sadni sok. Deni poldrug *kg* zrelih jagod ali malin (ali polovico malin, polovico ribizlja) v čist prsten lonec ter jih stlači. Na to stresi 45 gramov čiste zdrobljene srešove kisline (Weinsteinsäure) in popari to s poldrugim litrom prav zelo vrele vode. Po preteku 24ih ur precedi tekočino skozi flanelo ali platneno krpo in prideni 2 *kg* 250 g sladkorja; ko se sladkor stopi, nalij sok v steklenice, ki jih ne smeš zamašiti pretesno, da ti jih ne raznese. Ta sok se ohrani več let. Piješ ga lahko z vodo ali s sodo-vodo.

Ruska pijača. Zmešaj pol steklenice čaja, pol steklenice rdečega vina, sok ene limone ter sladkorja po okusu. Rusi pijejo to pijačo zlasti na potovanju, in sicer navadno brez sladkorja.

Raznoterosti.

Kako treba jesti sadje. Sadje zelo pospešuje prebavo in je prav dobro, če ga otroci mnogo jedo. Paziti je le treba, da je sadje lepo zrelo. Mnogo je ljudi, ki vgriznejo v hruško, jabolko, breskev i. dr., ne da bi si ogledali dobro sad. Toda na sadju je navadno veliko prahu, blata, črvičkov; navadno potuje sadje skozi marsikatero roko, preden pride na trg. In prav mogoče je, da so imeli lastniki teh rok kako nalezljivo belezen ali so bili morda zelo umazani. Zato je pač jako priporočati, da vsakdo sadje obriše ali opere, preden ga hoče jesti. Sicer je res, da oprano sadje že izgubi nekaj svojega dobrega okusa, zato ga morda s čistim prtičem dobro obriši. Seveda, če se sadje le preveč sprijemlje, treba pač tudi nekoliko vode. Nikar pa ne lupi sadja, kajti prav olupek zelo pospešuje prebavljanje. Bolnikom in slabotnim ljudem pa daj rajše kuhanega sadja.

Korset ali moderc. Prezgodaj smo se veselili! Vse je kazalo, da zmaga zdravi razum, toda propadel je. Modni listi, modne dame po velikih mestih kažejo, da korseta ni bilo možno odstraniti... Kakor znano, tvorijo spisi o vprašanju glede korseta že celo literaturo. Opetovano je dokazala neovrgljivo cela množica znamenitih zdravnikov, kako škodljiv je korset vsemu ženskemu telesu. Korset predrugači s časom vse notranje organe. Vsled pritiska na prsi se prisili srce na višje mesto ter se tudi nekoliko obrne. Seveda izpremene potem tudi večje žile na srcu svojo prvotno lego. Vsled tega nastanejo razne živčne bolezni, hudi glavoboli, — ker kri ne more pravilno pretakati se po vsem telesu, — včasih tudi histerija. Tudi rebra, jetra, trebuh in ves drob dobi zaradi pritiska korseta drugo obliko. Stisnjena ženska ne more pravilno dihati ter ne vdihava vase toliko prepotrebne čistega zraka kot ga potrebuje za svoje zdravje. Da je navadno dihanje takih stisnjenih teles nezadostno, se prepričamo najlažje, ko vidimo, kako globoko in zadovoljno se oddahne ženska, kakor hitro si je odpela svoj korset. — Toliko glede zdravja. Sedaj pa še drugo vprašanje! Ali dela korset žensko lepo? Vsakdo, ki ima le količkaj umetniškega čuta, mora odgovoriti z „ne!“ Ženska nenaravno stisnjena pasu, ogromnih bokov in prsi ni lepa! Poleg tega je ženska v korsetu sila trda, nerodna, negracijozna; njeno telo je vltito kakor iz celega, premika se kakor živa — palica. Zatorej proč s korsetom! Ne posnemajmo raznih pariških kokot, nego ravnajmo se po zares elegantnih in pametnih damah, ki se že davno več ne stiskajo, nego nosijo priproste platnene živetke brez kosti in železja! Rimljanke niso nosile korseta, zato pa so ostala njih telesa naravna lepa in gracijozna.

Slovenka v narodni noši.

Narodna noša izginja in celó kmetiške Slovenke nosijo rajši moderna krila, moderne jopiče in svilene robce, kakor da bi nosile peče, avbo in pas! Drugod, n. pr. Čehi, Slovaki, Rusi, Srbi in Hrvatje, spoštujejo in cenijo narodno nošo ter se ponašajo z njo pred vsem svetom; Tiroolci nočejo odložiti svoje narodne noše za nobeno ceno, nemški kmetje imajo takisto nebroj krasnih in tudi smešnih narodnih noš, a zvesti so jim ostali tudi v 20. veku. Le Slovenke se silijo v mednarodnost ter se nosijo po dunajsko ali po francosko! — To je tudi znak, da narodno izginjamo! Naj bi vsaj naše kmetiške deklice gojile in varovale slovensko narodno nošo, ki dokazuje, da smo — narod svojega značaja in svojega okusa, da smo tudi sami zase nekaj, ne le — privesek tujstva! Svoji k svojim, ob svojem in po svoje!

Našim čitateljicam!

V zadnji številki »Slovenske Gospodinje« smo povdarjali, da nikakor ne razpošiljamo tega lista »popolnoma zastonj«, ampak da zahtevamo naročnino tudi za »Slovensko Gospodinjo«.

Naša naročnina seveda ne obstoji v denarju, ampak le v prošnji, da vsaka bralka »Slovenske Gospodinje« zahteva in kupuje povsod kavine izdelke l. jugoslovanske tovarne kavinih surogatov v Ljubljani, torej **Zvezdno in Cirilovo cikorijo**.

Uverjeni smo, da zadosti vsaka naših naročnic in čitateljic tej lahki dolžnosti, ki jo nalagamo. Vendar pa, da bomo imeli poroštvo, da se list lahko vzdržuje tudi v bodoče, smo primorani staviti novo zahtevo, kateri bo tudi lahko ugoditi.

Vsaka škatljica zgoraj navedene cikorije ima namreč pod svojim pokrovcem vložen listek in te listke bomo zahtevali kot naročnino in nam jih bode morala vsaka naročnica poslati kot naročnino. Koliko listov bomo zahtevali za vsako številko »Slovenske Gospodinje«, razglasimo v prihodnji številki. Ta naša naročnina nikakor ni težka in tudi ne občutljiva za naše cenj. bralke, za nas je pa velikega pomena. Upamo tedaj, da jo bo pač vsaka rada »plačevala«, ker ne zahteva denarnih žrtev za vsekakor koristni ženski list, kakor je treba gotov denar plačevati za druge koristne liste.

Opozarjamo tedaj vse svoje naročnice in bralke na to našo naročnino in jih prosimo, da kupujejo Zvezdno in Cirilovo cikorijo, nabirajo omenjene listke in da nam jih pošljejo svoj čas kot naročnino. Sicer pa cenj. bralke lahko že zdaj prično s pošiljanjem teh listkov, da ne bo pozneje pri odpošiljanju »Slovenske Gospodinje« nobenih zamud in ovir. Te listke je dejati v odprt zavitek (kuvert) ter opremiti z znamko za 3 vinarje. Na enem listku pa mora biti napisano ime pošiljateljice, oziroma naročnice. Nikakor pa ne kaže pošiljati posameznih listkov, ampak le večje število listkov obenem.